

A mountain biker wearing a red and white jersey and a helmet is captured mid-air, performing a wheelie on a forest trail. The background is a dense forest of tall, thin trees. The ground is covered in green moss and fallen logs.

Lapin liiton edunajamissuunnitelma vuosille 2026–2027

LAPIN LIITTO

Mikä on lyhyen aikavälin (2026–2027) edunajamisen suunnitelma?

- Toteuttaa osaltaan Lappi-sopimusta edunajamisen tavoitteiden näkökulmasta
- Vaikuttaa tulevaan budjettiriiheen, hallitusohjelman sisältöihin -ja toimeenpanoon sekä pohjoisen ohjelman toimenpiteiden edistämiseen
- Edunajamisen suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain Lapin liiton hallituksen toimesta
- Tarvittaessa suunnitelmaa myös päivitetään seurannan yhteydessä

LAPIN LIITTO

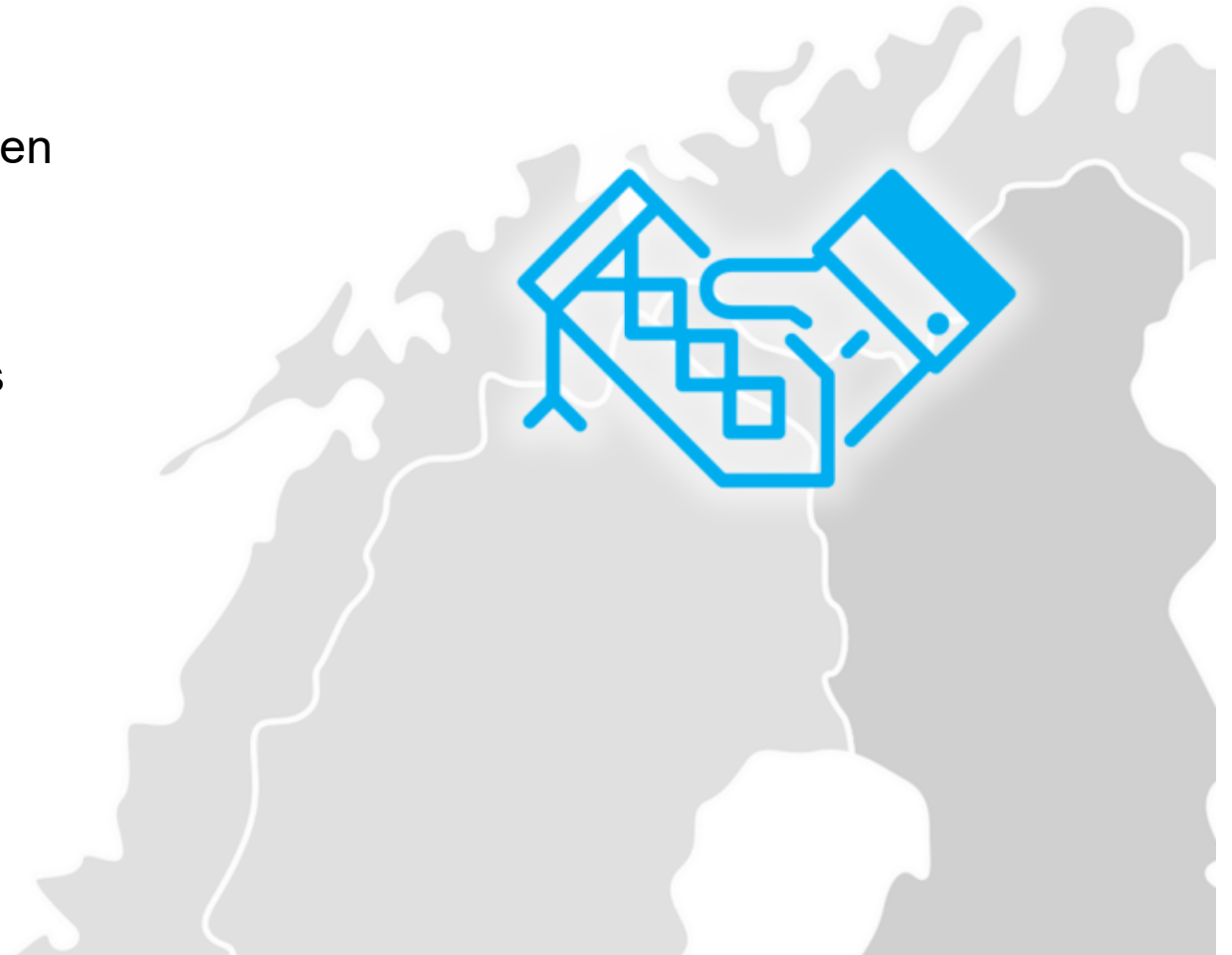
Kuvat: Lapin materiaalipankki

PÄÄTAVOITE: Pohjoisen ohjelman toimeenpanon varmistaminen

Pohjoisen ohjelman toimeenpanon jatkumisen varmistaminen myös seuraavalle hallituskaudelle

Rajat ylittävän yhteistyön edistäminen myös Pohjoisen ohjelman teemoissa

Pohjoisten maakuntien välinen yhteistyö ohjelman toimenpiteiden toimeenpanon edistämiseksi

Edunajamisen painopisteet 2026–2027

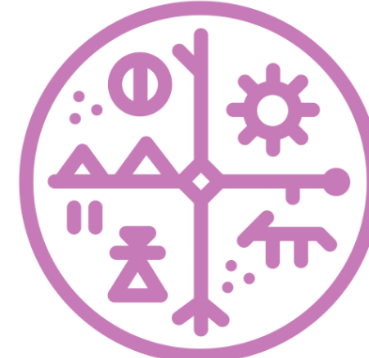
**Osaava
työvoima**

**Puhdas siirtymä,
luvitus ja
maakunta-
kaavoitus**

**Lapin
logistinen
kilpailukyky**

Saamelaisasiat

Huoltovarmuus

LAPIN LIITTO

Osaava työvoima

- Lappi pyrkii pilottialueeksi työvoiman riittävyyttä turvaavien aluekehitystoimenpiteiden kokeiluissa, esim. kaksoiskuntalaisuus tai hyvitykset opintolainan takaisinmaksuun. (Opintolainan hyvityskokeilusta kirjaus sekä Pohjoisen että Itäisen Suomen ohjelmissa)
- Liikkuvuusavustusten ja työasuntovähennyksen laajentaminen
- Maahanmuuttoprosessien sujuvoittaminen ja nopeuttaminen sekä panostukset kotouttamiseen (Pohjoisessa ohjelmassa kirjaus työ- ja osaamisperusteisten oleskeluprosessien sujuvoittamisesta)
- Varmistamme riittävän kuntarahoituksen Lapissa (voimalaitosten kiinteistöveron säilyttäminen valtionosuusuudistuksessa)
- Ammattiosaamisen ja korkeakouluosaamisen ennustettavan ja riittävän rahoituksen varmistaminen Lapissa.
- Puramme systemaattisesti valtakunnallisia rajaesteitä

LAPIN LIITTO

Osaava työvoima

- Edistämme pohjoisen asunto-ohjelman toteutusta Pohjoisen ohjelman priorisoituna toimenpiteenä
- Edistämme matkailuveropilottikokeilun toteuttamista Lapissa
- Vaikutamme aktiivisesti koheesiorahoituksen valmisteluun (rahoituksen turvaaminen ja määrä)
- Vaikutamme verottajan pop-up palvelun vakiinnuttamiseksi sekä lisäämiseksi useammalle päivälle lokakuusta-joulukuuhun Lapin matkailukeskusten alueella (Pohjois- ja Tunturi-Lappi).
- Turvaamme Leader-toiminnan rahoituksen
- EU/ETA -maiden ulkopuolisten toisen asteen opiskelijoiden lukuvuosimaksun poistaminen

Puhdas siirtymä, luvitus ja maakuntakaavoitus

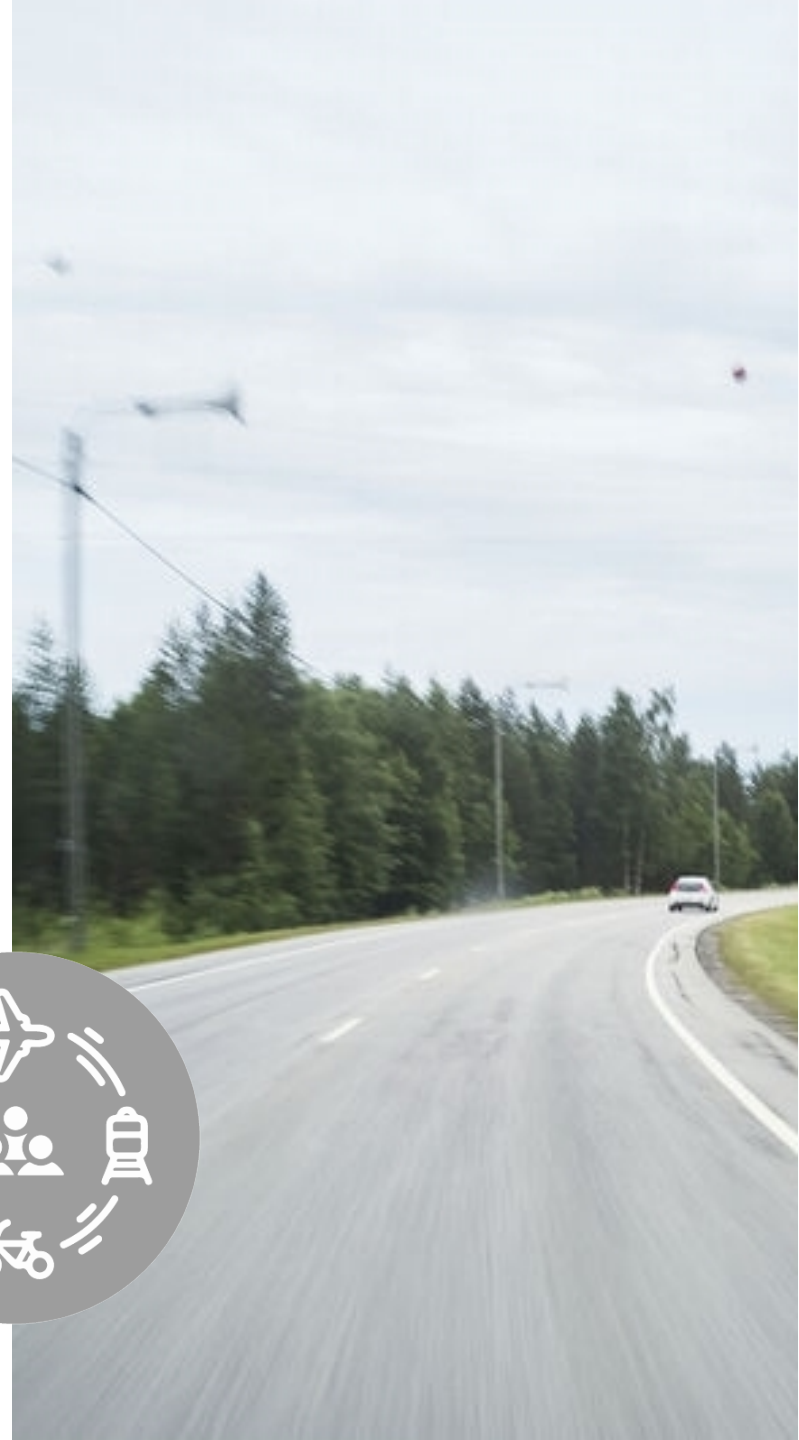

- Oikeudenmukaisuuden kokemuksen ja kuntien elinvoiman varmistaminen puhtaan siirtymän toteuttamisessa huomioimalla Lapin arktiset olosuhteet, harva asutus ja pitkät välimatkat
- Metsäpolitiikassa on huomioitava alueiden **erityispiirteet**, Lapin monipuolinen metsienkäyttö sekä kattava suojelualuepinta-ala ja valtion metsien määrä (Huom. IP-alueen yhteistyö)
- **Metsäerän** oikeudenmukainen jako (nykyinen laskentajärjestelmä ei sovi Lapin erityisolosuhteisiin)
- **Kiertotalouden ja kaivannaisalan esteiden ja kannusteiden arviointi, sekä tarvittavat toimenpiteet** (määräajat lupaprosesseille, valitusoikeuden rajaaminen, viranomaisten välinen yhteistyö yms.)
- Uusien energiaratkaisujen täysimääräinen paikallinen tuotto, energiakustannusten hillintä harvaanasutuilla alueilla, rajat ylittävän energiasiirtojärjestelmän kehittäminen)
- Vaelluskalahankkeiden rahoituksen turvaaminen
- Tuulivoiman ja puolustusvoimien ilmavalvonnan yhteensovittaminen kompensatiolain -ja menettelyn toteuttamisella ja toimeenpanolla (valtio ja tuulivoimayhtiöt maksavat kompensaaion)
- Edistetään kantaverkon kehittämistä, laajentamista ja saavutettavuutta (suunniteltujen hankkeiden tueksi)

Lapin logistinen kilpailukyky

- Valtatie 5 (Kemijärvi-Sodankylä väli) saaminen osaksi TEN-T kattavaa verkkoa
- Valtateiden 4 (Keminmaa-Sodankylä), 5, 21 ja kantatie 82-perusparannukset
- Alempiasteisen tieverkon korjausvelan pienentäminen (3-numeroiset tiet ja soratiet, joita metsäteollisuus käyttää). (pohjoinen ohjelma)
- Seututie 955 Kittilä-Inari (Pokan tie) tieluokan nosto ja perusparannus
- Lapin kaikkien lentoasemien toiminnan turvaaminen
- Liityntäkuljetusten turvaaminen lentokentiltä ja rautatieasemilta matkailu- ja kuntakeskuksiin
- Raskaan liikenteen aikaperusteisen tienkäyttömaksun (Vinjetin) käyttöönoton edistäminen (kirjattu hallitusohjelmaan)

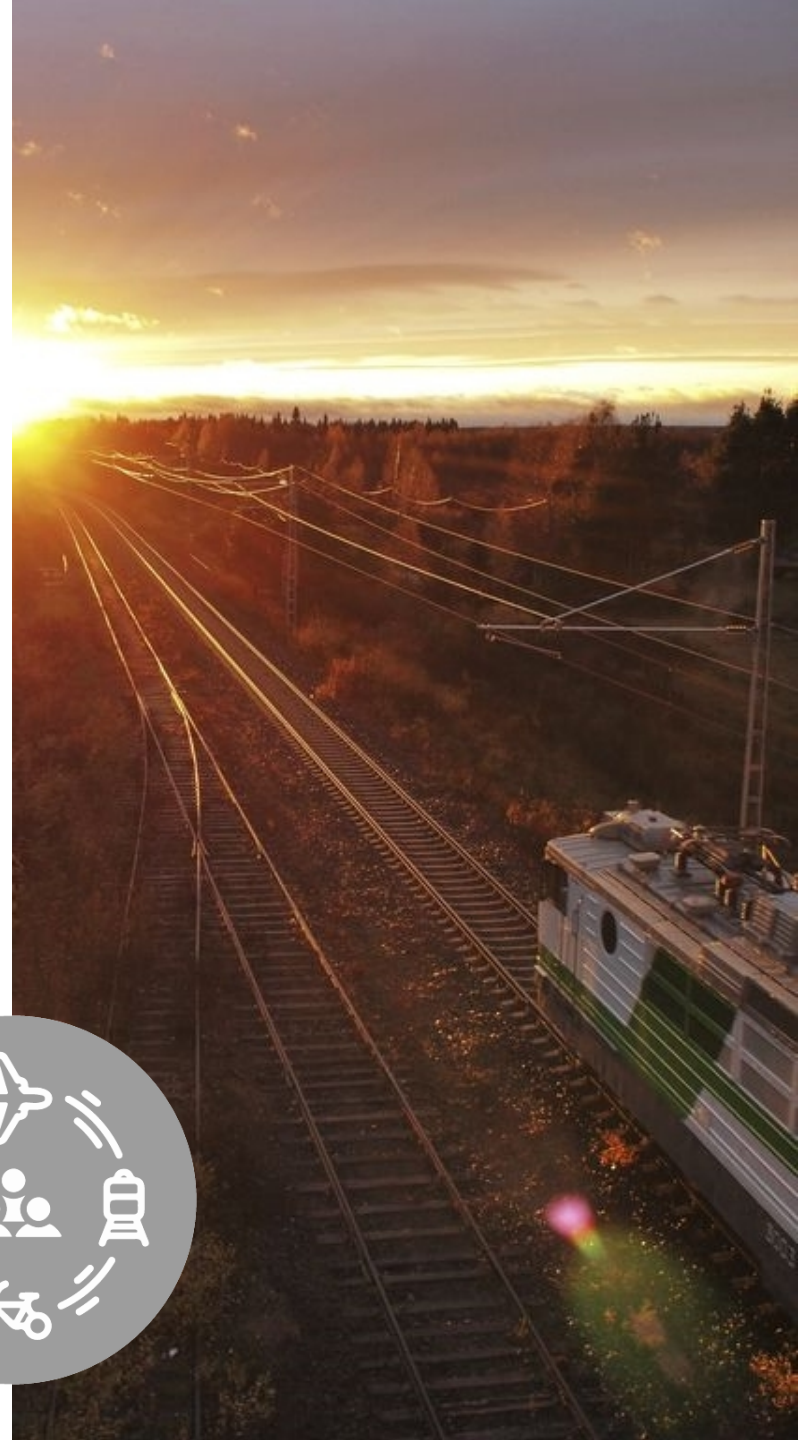

Lapin logistinen kilpailukyky

- Kemijärvi-Salla rautatieyhteyden liikennekäyttöönoton suunnittelun ja peruskorjauksen edistäminen
- Utsjoen kevyenliikenteenväylän infrainvestoinnit (6,2 M€)
Lapin liitto myöntänyt Akke-rahoitusta 92 800€ Rakennemuutokset koordinaatio –hankkeeseen ajalle 1.9.2024 – 31.1.2026
- Laajakaistarakentamisen rahoituksen varmistaminen niin, että maakunnalliset tavoitteet voidaan toteuttaa (kirjaus pohjoisessa ohjelmassa nykyisen rahoitusmallin tukimallin uudistamisesta kannustavammaksi)
- Henkilöjunaliikenteen hankintoihin vaikuttaminen siten, että 2030-luvulla yhdistyvät markkinaehtoiset ja ostopalveluvuorot voidaan kilpailuttaa yhtenäisinä reitteinä ja riittävän laadukkaalla kalustolla.

LAPIN LIITTO

Saamelaisasiat

- Edistetään valtion rahoittamaa saamelaiselinkeinorahaston perustamista
- Edistetään saamelaisten kotiseutualueen elinvoimaisuutta
- Edistetään saamenkielisten digitaalisten peruspalvelujen, oppimisympäristöjen ja oppimateriaalien saatavuutta
- Edistetään hankkeita, jotka kehittävät etäyhteyksin annettavan saamen kielten ja saamenkielisen opetuksen pedagogiikkaa.
- Edistetään saamen kielilain 31 §:n nojalla viranomaisille myönnettävän avustuksen palauttamista aiemmalle tasolle, jotta lain toimeenpanon todelliset tarpeet voidaan turvata.
- Edistetään hankkeita, jotka tuottavat informaatiota ja digitaalista oppimateriaalia saamelaisten historiasta, kulttuurista ja saamelaisyhteisöstä opetusta varten.
- Edistetään saamenkielisen nuorisotyön toteuttamista
- Edistetään pysyviä rakenteita saamelaisten osallistumiselle EU:n päätöksentekoon sekä EU-asioiden käsittelylle Suomessa.

Huoltovarmuus

- VT21, 4 ja 5, KT82 ja ST955 perusparannukset
- Runkoverkkoyhteyksien rakentaminen Suomen, Ruotsin ja Norjan välillä
- Liikenne12 ohjelman kriteeristön muutos, sisältämään strategiset hankkeet ja huoltovarmuus
- Alueellisen huoltovarmuuden edistäminen (elinkeinot, osaaminen, infra)
- Edistetään toimivan yhteistyömallin muodostumista sekä kansallisella että aluetasolla pohjoisten alueiden kesken: Suomi-Ruotsi-Norja (pohjoinen ohjelma)
- Edistetään Rail Nordican lisäksi eurooppalaisen raideleveyden suunnittelun ja edelleen toteutuksen jatkamista Tornion Röyttän satamasta Kolariin ja Kemin Ajoksen satamasta Rovaniemen kautta Kemijärvelle

Huoltovarmuus

- Edistetään Kemin Ajoksen sataman ja Tornion Röyttän sataman saamista TEN-T ydinverkkoon
- Edistetään uusien jäänmurtajien sijoittumista Kemin Ajoksen satamaan
- Edistetään Tornio-Muoniojoen Suomelle kuuluvien siltojen kunnostamista
- Edistetään hyvinvointialueen rahoituksen saamista oikeudenmukaisemmaksi Lapin erityispiirteet huomioiden

LAPIN LIITTO

Edunajamisen etulinjassa:
Lapin liiton johtoryhmä

Hannu Takkula
vs. Maakuntajohtaja

Päivi Ekdahl
Kehittämisojohtaja

Ari Pesonen
Suunnittelujohtaja

Heli Knutars
Yhteysjohtaja

Kirsi Pulkamo
Hallintojohtaja

Jenni Lintula
Viestintäpäällikkö

LAPIN LIITTO

Lapin liiton edunajamissuunnitelma 2026–2027

Laadimme Lapille kestävää menestystä

Liitteenä edunajamisen
pääviestit painopisteittäin